

Faglig vurdering af projektet: Årsagsanalyse af stigningerne i antal henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrisk center (BUC).

Projektets baggrund og formål:

Baggrunden er en stigning i antal henviste til psykiatrisk udredning internationalt og nationalt. Projektet har det formål at analysere tidsmæssige ændringer i antallet af henvisninger til børne-ungepsykiatrien i Danmark og årsager til stigninger og eventuelle risikogrupper med henblik på at finde løsninger.

Projektets formål er yderst relevant.

I baggrundsafsnittet lægges relativt meget vægt på COVID-19, selv om stigningerne begyndte længe før pandemien. Det står ind imellem lidt uklart om projektet – udover sit fokus på at beskrive/forklare ændringer i henvisningsmønster/antal - også vil omfatte forsøg på identifikation af egentlige årsager til at mistrivsel og psykisk sygdom opstår; og derefter implementere interventioner. Den mulige betydning af brug af sociale/digitale medier og søvn er ikke nævnt, ligesom funktionelle lidelser ikke er nævnt, selv om der også for dette område menes at være tale om en stigning.

Metoder:

Det drejer sig om et registerforskningsprojekt, der også inddrager data fra Sundhedsplatformen (Region H og S). Projektet har 4 faser: 1. litteraturstudie for at afdække hvor der mangler evidens, 2. studie af tidsmæssige ændringer, 3. en årsagsanalyse som skal belyse "årsager" til eventuelle tidsmæssige ændringer samt 4. at omsætte årsagsanalysen til intervention i psykiatrien.

Projektets tre første faser kan formentlig gennemføres som beskrevet, men der er også nogle uklarheder, eksempelvis om de tre indledende faser vil tilvejebringe den fornødne viden til at planlægge eller igangsætte interventioner. Endvidere skal det bemærkes at projektbeskrivelsen er meget generel. De anvendte datakilder, design og analysemetoder er således ikke specificeret og det er derfor svært at give en mere kritisk epidemiologisk/statistisk vurdering af projektet. Det gælder især den analytiske del (fase 3), hvor det ikke er klart beskrevet hvordan de danske registre påtænkes anvendt, operationaliseret til at måle ændringer i henvisningskriterier og diagnoseopfattelser; versus reelle stigninger i mistrivsel/sygdom. Det er også uklart i hvilket omfang analyserne er regionale (fokus på BUC) og/eller landsdækkende.

Det kan overvejes at inddrage data, der kan supplere registerdata, fx befolkningsundersøgelser, hvor der også indgår personer, som ikke er henvist til udredning for mistrivsel eller psykisk sygdom. Det vil kunne bidrage yderligere til at belyse trends og underdiagnosticering af mistrivsel og psykisk sygdom.

Der er ikke anført en plan for formidling/afrapportering eller succeskriterier for evt. interventioner.

Tidsplan og budget:

Tidsplanen vurderes som værende realistisk for fase 1-3; mens fase 4 interventionsinitiativer er urealistisk. Det bemærkes endvidere, at der bruges relativt mange ressourcer på fase 1, som ikke afsluttes før at de øvrige faser er godt i gang, hvorfor fase 1's resultater ikke optimalt kan bruges i planlægningen af de øvrige faser. De væsentligste budgetposter omfatter forskningsassistent, data-manager, statistikker og datakøb. Budgettet kan være vanskeligt at vurdere i forhold til opgavernes forventede tidsforbrug pga. projektbeskrivelsens relativt generelle natur og de brede formål.

Projektgruppen:

Projektgruppen er sparsomt beskrevet, men de to ansvarlige (professorerne Benros og Dalsgaard) er internationalt anerkendte forskere på deres felt og vurderes som værende udmærkede garanter for at projektet kan gennemføres under deres ledelse med de anførte metoder og i deres etablerede forskningsmiljøer. Bedømmerne anbefaler at projektgruppen sammensættes tværfagligt, da komplekse problemstillinger ofte kan drage fordel af en tværfaglig tilgang, eksempelvis undersøgelser af forholdet mellem arv og miljø.

Der nævnes en følgegruppe, med forslag om en repræsentant fra Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse (CKFF). CKFF er positive overfor at udpege en repræsentant til følgegruppen.

Konklusion:

Der er tale om et yderst relevant projekt, som forsøger at adressere en aktuel udfordring i sundhedsvæsenet. Projektet er ledet af to kompetente professorer i psykiatri fra veletablerede forskningsmiljøer. Projektbeskrivelsen er imidlertid meget generel og overordnet beskrevet, hvorfor bedømmerne ikke kan vurdere projektet i alle faglige detaljer. Projektet vurderes dog at kunne bidrage med ny og vigtig viden med de anførte metoder og indenfor anførte rammer.

Dato: 11. april 2023.

Bedømmere:

Merete Osler, professor, seniorforsker, overlæge, dr.med., Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, Region Hovedstaden.

Lærke Mygind Grønfeldt, postdoc, MSc, Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, Region Hovedstaden.

Allan Linneberg, professor, centerchef, overlæge, ph.d., Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, Region Hovedstaden.

Thomas Werge, PhD, professor, institutchef, Institut for Biologisk Psykiatri, Region Hovedstadens Psykiatri, Region Hovedstaden.

Dorte Helenius, PhD, Forskningsleder, Institut for Biologisk Psykiatri, Region Hovedstadens Psykiatri, Region Hovedstaden.